

[Poul Dam.]

vis lyst til at vende tilbage til den gamle regel om, at man for at kunne vælge og blive valgt skulle have en vis længerevarende tilknytning til kommunen. Jeg er navnlig bange for én virkning af den nuværende situation; det er den, at Gladsaxe kommune skal blive aldeles overbefolket i den kommende tid, og det forekommer mig meget betænkeligt.

Iver Poulsen: Som det allerede er sagt af flere ordførere, er dette lovforslag jo en genfremsættelse, og selv om der her er tale om en lempelse i forhold til det lovforslag, der blev fremsat sidste år, med hensyn til antallet af partianmeldere, så er et af formålene med lovforslaget ganske tydeligt at skærpe de eksisterende spærregler.

Ved den sidste revision af valgloven i 1961 fik vi en beskeden lempelse i spærreglerne, idet den såkaldte 60.000 stemmers regel blev erstattet med en 2 pct.s regel. Hvor stor værdi denne ændring har haft, er jo lidt tvivlsomt, eftersom 2 pct. af stemmerne ved sidste valg, i 1964, udgjorde 53.000, så vi er vel snart oppe på det punkt igen, hvor vi kan tale om en 60.000 stemmers spærregel. Men selv med den lempelse, vi fik dengang, og en lille lempelse med hensyn til partianmeldere i forhold til det lovforslag, der blev fremsat sidste gang, har det ikke ændret de uafhængiges opfattelse, at spærreglen — selv efter at dette lovforslag eventuelt bliver gennemført — strider imod grundlovens påbud om, at valgloven skal sikre en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser blandt vælgerne. Det er jo sagt mange gange, og der er givet mange begrundelser, og det er afvist med mange begrundelser, men jeg synes lige, at jeg gerne her vil nævne, hvor urimeligt og grundlovsstridigt spærreglen har virket. Det blev nemlig demonstreret ganske klart ved valgene i 1953 og 1957 på de uafhængiges bekostning og i 1960 og 1964 bl. a. på retsforbundets bekostning.

I 1953 opnåede de uafhængige 58.500

stemmer, men fik ingen mandater; men derimod delte de eksisterende partier, der sad her i folketinget, de fem mandater, som de uafhængige ville have fået, hvis man ikke havde haft denne spærregel. Hvor helt urimeligt det endte, kan jeg fortælle; det endte sådan, at på de uafhængiges stemmer blev der valgt en kommunist ind i folketinget. Det har jo ikke været de uafhængiges vælgeres opfattelse og mening, da de gik hen og stemte, at de på grund af en spærregel, som er grundlovsstridig, skulle hjælpe en kommunist ind i folketinget.

Hvordan det gik retsforbundet i 1960? Ja, da opnåede partiet 53.000 stemmer, men fik overhovedet ingen repræsentation, selv om de havde stemmer nok til 4, måske 5 mandater. Endelig vil jeg lige nævne, hvordan det gik retsforbundet i 1964. Så vidt jeg husker, fik de 37.000 stemmer, og det skulle jo være tilstrækkeligt til 2 mandater, men heller ikke de to mandater fik de. Stemmerne blev delt af andre partier, og da fik de uafhængige, fordi vi var så heldige at komme over spærregelens tal, det sidste mandat; det fik vi for 13.500 stemmer, og det var altså et mandat, som egentlig tilkom retsforbundet, hvis der skulle være retfærdighed til, og det synes vi der skal. Derfor synes vi, at spærreglen skal afskaffes, for mandaterne skal være udtryk for vælgerens opfattelse, og det er de ikke, når man opretholder denne regel.

Om en enkelt af de påstande, man slynger ud med hensyn til de små partier, vil jeg gerne sige følgende. Man hævder, at de små partier er farlige for et funktionsdygtigt folkestyre; man siger, at hvis der bliver for mange partier her i folketinget, ja, så kan tinget ikke arbejde. Ja men kan man egentlig tale om et folkestyre, hvis det er sådan, at magt, store og stærke organisationer og partier, undertrykker mindretallene og undertrykker dem som oftest så tidligt, at de ikke engang kan få tid til at vokse sig større? Det er i hvert fald ikke den form for folkestyre, som er forudsat i vor grundlov, som siger, at valgloven skal